

Kyrkokör Journalen

Mars 2022 • nr 2

Jungfrun som bjuder på våfflor

Sid 13–19

Nya barnkörstipendiater

Sid 6–7

Hur uttalas "c"?

Sid 8

Sandgren tonsatte Lindberg

Sid 10–12

Våren är på gång!

Vi står just nu i en tid då vi som människor och kyrka får börja blomma igen, tänker jag, trots att pandemin ej är över riktigt än. Vi får sjunga om allt som gör livet värt att leva och fokusera på påskdagen, att livet vinner över döden "Livet vann dess namn är Jesus".

Våren för mig är att sjunga vårmusikal av Lotta Bengtsson med barnkören där texten ur en av sångerna lyder: "Tanternas hattar säger det är vår, Olsson byter däck på sin gamla Ford, säkrare vårtecken kan man inte få. Våren är här!" Underbart tycker jag, i svängig sambatakt.

Något annat som är vår för mig är att få sjunga "vintern ra" vid valborgsmässoelden och höra hur kören sjunker minst ett halvt tonsteg och lukta lite rök. Att få sjunga in våren och hylla naturen oavsett om det spöregnar, är sol, iskallt eller krig i världen är viktigt.

Jag tror att traditionerna är extra viktiga nu, att vi får göra som vi brukar, det finns en trygghet i det. Det finns också en trygghet i att följa kyrkoåret och dess texter och sånger. Vi som jobbar i kyrkan har som uppgift att lära ut det till människor på olika sätt, till körerna genom musiken och säga att nu är vi i fastan eller påsktiden, prata och sjunga kyrkoårstroget.

I slutet av mars firar vi Marie bebådelse

"Att få sjunga in våren och hylla naturen oavsett om det spöregnar, är sol, iskallt eller krig i världen är viktigt."

sedag. Ett av mina minnen av den dagen är när jag och mina kollegor innan pandemin sjöng olika Mariasånger i gudstjänsten. En fin blandning av stämsång och olika instrument.

Det jag också tänker på är såklart våfflor, ingen Marie bebådelse utan denna lækkerhet! Mamma lyckades alltid få med mig till kyrkan denna söndag – ibland hjälper kyrkfikat till att få människor att ta steget till kyrkan och detsamma gäller med sången. Så passa på att ha med både barnkör, vuxenkör och våfflor denna söndag!

Jag såg just de första tussilagorna lite förnytt titta upp ur jorden och när denna tidning släpps finns säkert många vårtecken i vår natur. Samtidigt är det oroliga tider i världen och vi behöver mer än någonsin sjunga enande sånger om fred och inte glömma bort bönen kraft.

Jag tänker att både sånger och diskussioner kring sångernas text är extra viktiga nu. Att då till exempel använda albumet *Små sånger om stora ord* av Jonas Engström som det finns ett studiematerial till är ett tips. Detta vill tillsammans

med sångerna uppmuntra till ärliga och nyfikna samtal. Musiken kan öppna upp och göra det lättare att prata om svåra frågor.

En av de saker som jag tror att pandemin fört med sig är att vi har börjat prata mer med varandra. Mer kurser och forum där vi som körledare får diskutera saker som barns sång, hur vi ska starta upp kören efter pandemin med mera har ploppat upp och det är fint, att vi får inspirera varandra. Jag hoppas att dessa samtal kan leda till nya idéer som alla körer och församlingar så småningom får ta del av.

Som avslutning vill jag citera Olle Adolphson:

"För vintern har varit alltför lång, och sommarn kommer med jättesprång, och det som det mesta handlar om, det kanske bara sker en endaste gång."

På gång i min kör

Ett projekt med ungdomskör på temat eld. Eld-projektet ska resultera i en konsert under våren, förhoppningsvis även med eldslukare.

Kyrkokör Journalen

Nr 2 • 2022 • Årg 33

Tidning om Svenska kyrkans körliv.
Utgives av Sveriges Kyrkosångsförbund, SKSf.

Ansvärg utgivare Peter Lundborg

Redaktör: Marita Sköldberg
Citronvägen 69, 741 31 Knivsta,
Tel 070-21 22 166
kj@sjungikyrkan.nu

Prenumerationer:
Förbundskamrer
Sofia Lindström
Gryningsvägen 63
743 32 Storvreta
072-727 12 12
ekonomi@sjungikyrkan.nu

Prenumerationspris:
190 kr/år (sex nummer). Rabatterat pris vid fler än 5 prenumerationer.

Annonsbokning:
Display i Umeå/Tidningar i Norr,
nu en del av VK MEDIA.
ola.tallbom@vkmedia.se, 090-711 512

**För information om annonser
och prenumerationspriser**
www.sjungikyrkan.nu

Design och produktion:
www.mwgrafiskform.se

Tryckeri: www.trydells.se

Omslag: Foto Marita Sköldberg

Nästa nummer av Kyrkokörjournalen
kommer den 10 maj.
ISSN 1101-9670

Här gäller det att utifrån bilderna komma på vilket tillfälle i kyrkoåret som Kyrkokörjournalens redaktör tänker på. Ta gärna *Den svenska Evangelieboken*, som finns i psalmboken, till hjälp, särskilt texterna till andra årgången, som vi läser nu.

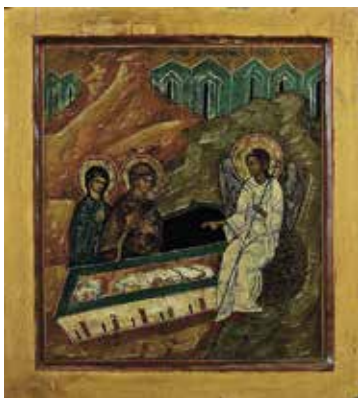
Skriv det kyrkoårstillfälle inklusive temat som du gissar på, tillsammans med din adress, och skicka till Kyrkjournalen, Citronvägen 69, 741 31 Knivsta eller till kj@sjungikyrkan.nu senast den 28 februari.

En vinnare får boken *Vi sjunger aldrig på sista versen* av Ragnar Håkanson.

Den dag i kyrkoåret som redaktören tänkte på i **nummer 1** var fastlagssöndagen som har temat Kärlekens väg. Den gammaltestamentliga texten handlar om Ester och Mordokaj och i evangelietexten talar Jesus om vetekornet som faller i jorden. Denna dag är en av de sista dagarna för att äta semlor och kött innan fastan inleds.

Vinnare blev *Lena Ringdahl* i *Axvall* som får boken *Vi sjunger aldrig på sista versen*.

Vilken dag i kyrkoåret?

Redaktörens rader

Äntligen! Det är nästan två och ett halvt år sedan Sveriges Kyrkosångsförbund senast arrangerade en körfest – barnkörfesten i Åmål i oktober 2019. Nu är det äntligen dags igen! 26–27 mars träffas hundra barn i Linköping för att sjunga tillsammans. Finalen blir högmässan i Linköpings domkyrka på Jungfru Marie bebådelsedag.

Då kommer också ett annat efterläng-

tat inslag att finnas med – det är nu första gången sedan ungdomskörfesten i Åhus våren 2019 som vi lyckas dela ut barn- eller ungdomskörstipendier. Läs mer om stipendiaterna Ellinor Wiman från Åmål och Helsingborgs gosskör på sid 6–7.

Att servera våfflor till alla barnkörfestbarnen låter sig inte så lätt göras, men på många håll i Svenska kyrkan kommer det att serveras våfflor denna dag. Våffeldagen är visserligen alltid den 25 (nio månader före juldagen), men på fredagar är det tunt med kyrkkaffet, så våfflorna serveras efter gudstjänsten på söndag.

Så sker till exempel i Frillestads kyrka i västra Skåne efter den tioårsjubilerande Mariamusiken, och i Vittinge i västra Uppland där det är tradition att herrarna i kyrkokören gräddar våfflorna efter gudstjänsten. Om detta och mycket mer våffligt och Marie bebådligt kan du läsa i denna tidning.

Maria är Sveriges i särklass vanligaste förnamn. Över 445 000 personer heter så, inklusive 800 män (Anna är dock det vanligaste tilltalsnamnet). Det var därför inte särdeles överraskande att jag redan på

”Det var därför inte särdeles överraskande att jag redan på första försöket fick tag på en Maria som sjunger i Mariakören i Mariakyrkan.”

första försöket fick tag på en Maria som sjunger i Mariakören i Mariakyrkan. Jag valde Gävle, nästan på måfå, för det finns en ganska lång rad Mariakören i Mariakyrkan.

Jag hade dock trott att ”min” Maria, som intervjuas på nästa sida, skulle vara aningen yngre än hon visade sig vara. Just när Maria Westerman föddes i mitten på 1950-talet var det nämligen inte ett vanligt namn. Hon fick det efter en prinsessa, men i skolan fick hon höra ”Var har du Jesus någonstans?”. ”Han är hemma”, brukade hon svara.

Att Maria Westerman har målat en Mariaikon som hänger i Mariakapellet i Sandvikens kyrka, där hon också sjunger i kör, visste jag inte i förväg. Det var en ren bonus.

Marita Sköldberg, redaktör

Maria Westerman, Sandviken

”Jag har alltid haft en längtan”

Sedan i höstas sjunger Maria Westerman i Mariakören i Mariakyrkan i Gävle. Hennes körsångarbana började i Sandvikens kyrka, där hon som åttaåring blickade ner på den vackra altartavlan. Det gör hon emellanåt även nu.

När Maria Westerman var 62 gick hon i pension från sitt informationsjobb inom primärvården i Gävle. Hennes mamma hade dött vid 65, vilket starkt påverkade Marias beslut.

– Jag ville göra annat: cykla, simma, måla, läsa, sjunga, vara i kyrkan.

Och det har hon gjort. Inte minst sjungit i olika körer. Nu är det Sandvikens kyrkokör och Mariakören i 60-talsstadsdelen Sättra i Gävle som gäller.

Båda körerna är fyrstämmiga, kören i Sandviken ungefär dubbelt så stor med 50–60 sångare. Mariakören har en blandad repertoar och Maria upplever att den är klart involverad i kyrkans övriga verksamhet. Sandvikens kyrkokör sjunger mer klassiskt, något som kommit in i Marias liv på senare tid.

– Tänk att jag får vara med och sjunga Mozart och Mendelssohn! Jag som är en så enkel person får vara med i detta stora.

För ett tiotal år sedan läste Maria forskning om vad som skapar välmående.

– Körsång är en av de bästa sakerna att göra för att må bra, tillsammans med fiske och att ha hund.

Altartavlan inspirerade

Det var i barnkören i Sandvikens kyrka som allt började.

– Jag var åtta år och hakade på några klasskompisar. Jag har ett så starkt minne – trappan var så lång upp till kyrkan, och dörren så tung. Vi sjöng varannan söndag i högmässan, och då var vi på läktaren. Jag hade verkligen en känsla av att vara hemma i kyrkan.

På första advent i fjol firade Sandvikens kyrka 90 år och kyrkokören var med.

– Det slog mig att jag sjöng samma sånger som jag gjorde som barn, som till

exempel Bereden väg för herran.

Det är först på senare år som Maria har börjat sjunga i kör i Sandvikens kyrka igen. När kyrkokören sjunger i gudstjänst gör de det från läktaren. Härifrån kan hon, nu som då, titta på Gunnar Torhamns altartavla som föreställer Jesu bergspredikan.

– Det här är min favoritaltartavla. Jag tror att den inspirerade mig till att långt senare börja måla ikoner.

Det var under en retreatdag i Björksättra kyrka i Sandvikens pastorat som deltagarna fick prova ikonmåleri. Sedan dess har Maria varit med i en ikonmålargrupp och gått kurser i både Sverige, Grekland och Finland. I Mariakapellet i Sandvikens kyrka hänger en av hennes Mariaikoner, målad i Valamo kloster i Finland.

Obama ledde till gospelsn

Ikonmåleriet var ett sätt att fördjupa den tro och längtan som alltid har funnits hos Maria. Pilgrimsvandring och gospel var andra.

– Jag började sjunga gospel under Barack Obamas presidentvalskampanj. Gospel är så förknippat med medborgarrättsrörelsen för mig.

I tio år har hon sjungit i Gefle Gospel Choir. Åtskilliga gånger har hon varit med i Stockholm Gospels (numera Svenska Gospelverkstaden) evenemang och två gånger har hon varit med på oförglömliga gospelresor till USA.

Som yngre vuxen intresserade sig Maria för folksånger och sjöng gästrikevisor i en visstuga.

Men som barn var det pop som gällde och Marias äldre syskon kallade henne för ”Maria pop”. När hon långt senare såg att Mariakyrkan i Gävle skulle starta en projektkör med just det namnet kunde

Sjunger i: Mariakören i Mariakyrkan i Gävle och Sandvikens kyrkokör

Stämma: Melodistämman (sopran i kyrkokörerna, alt i gospel)

Körsångare sedan: 1963 (med vissa uppehåll)

Bor: Sandviken

Familj: Man, tre barn med respektive och fem barnbarn

Intressen: Måla, sjunga, läsa, naturen

Favoritkörsång: Gospeln You didn't give up on me av Michael Drayton

hon inte låta bli att gå med. Det roliga projektet tog slut, men i höstas återknöt Maria kontakten med Mariakyrkan genom att gå med i Mariakören.

Marias väg till fördjupning i Gud och kyrka har gått via kroppen: måla, sjunga, vandra. Men den har lett vidare. Nu går hon under ett år Tro och Liv – Grundkurs i Svenska kyrkan. Hon läser mycket och lyssnar på de andra deltagarna.

Kursen är på distans men en gång i månaden är Maria tre dagar i Vadstena. För en tid sedan var de tio i en grupp som diskuterade vad Gud och Jesus betydde för dem. Svaren var olika, men en sak hade de gemensamt.

– Alla tio upplevde sig omslutna av Gud.

Text och foto: Marita Sköldberg

Furudals Bruk

Optimal plats för körinternat!

www.furudalsbrukskulturhus.se

"Rofylld miljö • Historiskt inramad av herrgård
Suverän akustik i Kättingsmedjan • Tidseffektivt
Älvens brusande puls • Lätt att hålla kören samlad"

Citat från körledare

Kontakt: Lennart Öhnell, 0258-100 84
lennart.ohnell@furudal.com

SANKTA ELISABETS SOMMAR- AKADEMI

Sankta Elisabets folkhögskola och Katolska Liturgiska Nämnden inbjuder till en sång- och kulturakademi med konserter, föredrag och framförande av Vivaldis "Gloria" (deltagarna, orkester och externa körsångare)

Tid: 7–10 augusti 2022

Plats: Kristus Konungens församlingslokaler, Göteborg

Medverkande: Samuel Eriksson, Ulf Samuelsson, Gunno Palmquist, lärare från Sankta Elisabets folkhögskola, kyrkomusikerstudenter och kören Capella Sanctae Elisabeth

Kurskostnad: 800 kr (boende ordnas på egen hand)

Anmälan och frågor: musikkonsulent Ulf Samuelsson, ulf.samuelsson@kln.se, 070-591 67 87

senast den 15 maj 2022

OBS! Begränsat antal deltagare

Perspektiv!

Musik för förnuftet, själen och samvetet

I mer än 100 år har vi förmedlat världsvida katolska utblickar. Välkommen!

Specialpris för *Kyrkokörjournalens* läsare: **8 nummer för 250 kr** (ord.pris 400 kr) samt **2 extra musikartiklar** i pdf-format. Ange "**Kyrkokör**" vid beställningen på adm@signum.se eller ring 018-580 07 10.

www.signum.se

Signum

Stipendier till gosskör och Wiman

Helsingborgs gosskör och Ellinor Wiman. Det är de som får ta emot årets barnkörstipendier under Sveriges Kyrkosångsförbunds barnkörfest i Linköping sista helgen i mars.

Åldersspridning i skånsk gosskör

På Jungfru Marie bebådelsedag sjunger Helsingborgs Gosskör i högmässan i Allhelgonakyrkan i Råå. Men en av de två körledarna, Marie Nanor, ska försöka slita sig loss för att ta emot barnkörstipendiet i Linköpings domkyrka.

– Vi är privilegierade att vi får vara två körledare. Pastoratet har förstått nyttan av kören, säger Marie Nanor, som rekommenderar alla att starta gosskör – för att det är så roligt och för att pojkar behöver det.

Den andra körledaren heter Bo Isgar och jobbar annars som musiklärare. Sångpedagogen Catarina Kynaston är också knuten till kören, som idag består av 23 pojkar mellan 6 och 19 år.

– De tycker verkligen om sin kör, ingen har slutat, men några har kommit till, berättar Marie.

Helsingborgs Gosskör startades hösten 2019 av Marie och hennes dåvarande kollega George Chittenden, som bar med sig gosskörserfarenhet från England och Nya Zeeland. Redan från början var inriktningen att gosskören främst skulle sjunga i gudstjänster.

– När man går in med det från början är det enklare. Jag upplever det annars lätt att motivera sångare att sjunga på konserter, men betydligt svårare när det är gudstjänst.

Kopplad till tre kyrkor

Kören övar i S:ta Maria kyrka i centrala Helsingborg, men sjunger i gudstjänst även i Allhelgonakyrkan i Råå, strax söder om staden. Framöver är planen att killarna ska sjunga även i Gustav Adolfs kyrka.

På repetitionerna sjunger hela kören upp tillsammans, för att därefter dela upp sig med varsin körledare. Ibland övar sopran- och altstämmorna ihop, ibland alt- och barytonstämmorna. Innan hela kören återsamlas är det fika – ”jätteonyttig vetekaka med smör och sylt”. Fikat är urviktigt, betonar Marie och beskriver omsorgen killarna har om varandra.

Pojkarna i Helsingborgs Gosskör älskar sina körkåpor, som kom från England förra våren.
Foto: Felicia Lövgren

– Killarna bryr sig inte alls om att det är blandade åldrar, de äldre har inga bekymmer med de små.

Under högmässan i Allhelgonakyrkan på Jungfru Marie bebådelsedag kommer kören bland annat att sjunga Magnificat av George Dyson. Helt utan koppling till dagen ingår även The Lord is My Shepard av Howard Goodall. Den är en av körens favoriter. En annan är Pie Jesu av Andrew Lloyd Webber.

Sjunger bra vuxenmusik

Gosskören sjunger enligt Marie ”bra vuxenmusik som inte är för svår”, ofta i SAB-arrangemang. Det finns inget likhetstecken mellan klassisk musik och ”för svår”, det är ett märkligt svenskt vuxentänk, tycker hon.

– Barn tänker inte så. Är det en bra sång och man lär ut den pedagogiskt tycker de om den.

Men i vår får kören även bita i svårare saker i ett samarbetsprojekt med Lunds domkyrkas goss- och herrkör och Fredriksborgs Drengekor från Hilleröd i Danmark. Körerna ska bland annat uruppföra två körverk för kör och harpa under namnet Sångar från andra sidan.

Motivering:

Årets barnkörstipendium går till Helsingborgs Gosskör för att på kort tid ha etablerat sig som en kör som gör skillnad, både för individen och för Helsingborg. Initiativtagarna Marie Nanor och George Chittenden såg behov av att skapa utrymme för sjungande pojkar i Helsingborg, och pojkarna stannar kvar i kören. Kören är ett exempel på ansvarstagande från både musiker och pastoratsledning kring helhet, i förarbete, bemanning och resursfördelning. Genom kvalitet och ett medvetet arbete under pandemin står Helsingborgs Gosskör stadigt på jorden och är ett föredöme i en satsning på sjungande barn.

Verken är skrivna av kompositören Erik Hanspers och harpisten Stina Hellberg-Agback. 21–23 maj blir det en konsert vardera i körernas hemmakyrkor, den första i Helsingborg. Förutsättningarna skiljer sig i hög grad åt mellan körerna, berättar Marie.

– I Danmark hyr gosskörerna ofta in vuxna tenorer och basar, så det är stor skillnad mot våra fyra tonårsskallar i barytonstämman. Lund har en helt annan rekryteringsbas än vi, med alla studentkörer. Men vi får hänga med så gott det går.

Marita Sköldborg

Ellinor Wiman

”Kör är mitt huvudinstrument”

Ellinor Wiman under körövning med yngsta barnkören, Trudelutten.
Foto: Niklas Eriksson/Ingemar Media

Efter många år som kantor har Ellinor Wiman blivit bekväm i barnkörledarrollen. Numera leder hon tre barnkörer i Åmåls församling. Den 27 mars får hon ta emot stipendium för sitt ihärdiga arbete.

– Man måste träna mycket, det finns ingen genväg. Jag har jobbat länge och lärt mig efterhand, förklarar Ellinor Wiman sin väg till stabil barnkörledare.

För barnkör var alls ingen självklarhet när hon var ny i yrket.

– Jag hade ingen barnkörtradition med mig. Jag sjöng inte i barnkör själv och jag var egentligen inte intresserad av barn.

Hon såg sig som vuxenkörledare under sina första kyrkomusikerår först i Missionskyrkan och sedan i S:t Hans kyrka, Svenska kyrkan, i Linköping. Men i S:t Hans fick hon lov att också leda barnkör, och hon fick jobba tillsammans med kyrkomusikern Marie-Louise Beckman.

– Det var väldigt viktiga år. Jag hade inte varit där jag är i dag utan Marie-Louise, säger Ellinor.

Så småningom bytte Ellinor tjänst till Vidingsjö kyrka, också i Linköping. Först där började hon tycka att det var lite kul med barnkör. Sedan flyttade hon och familjen – jo, så småningom blev det också egna barn – till Åmål.

Motivering:

Årets barnkörledarstipendium går till Ellinor Wiman. Stor initiativkraft och en vilja att ge barnen utrymme i musiken och församlingen kännetecknar Ellinor Wimans arbete. I Åmåls församling har hennes tre barnkörer Trudelutten, Himlaliv och Gosskören vuxit till en stabil kraft. Genom sitt tonsättande lämnar Ellinor värdefulla bidrag till barnkörsvärlden. Även Karlstads stifts kyrkosångsförbund, där Ellinor är sammankallande i barn- och ungdomssektionen, har fått ta del av hennes goda initiativkraft och nätverkande.

Leder både barn- och vuxenkör

Efter en tids musiklärartjänst på gymnasiet återvände Ellinor till kantorsyrket. Ett vikariat blev ledigt i Åmåls församling hösten 2016 och våren 2017 fick hon fast tjänst. Den är väldigt körinriktad, Ellinor leder fem körer. Ytterligare tre musiker med olika inriktning arbetar i församlingen. Bland annat finns en ungdomskör som Ellinor i höstas kunde slussa sitt första körbarn till.

När Ellinor började fanns en liten barnkör i församlingen. Idag finns tre med totalt cirka 50 barn: Trudelutten för 6–8-åringar, Himlaliv för tjejer från 9 år och Gosskören för killar i motsvarande ålder.

– Det är helt fantastiskt på fem år! Jag älskar mina körer! Kör är mitt huvudin-

Sedan 2016 delar Sveriges Kyrkosångsförbund tillsammans med Svenska Kyrkans Unga ut stipendier till barn- och ungdomskörer. Vartannat år delas stipendierna ut till en barnkör och en barnkörledare, medan det andra året är inriktat på ungdomskör.

I år har stipendiekommittén efter ett nomineringsförfarande valt att ge stipendierna till Helsingborgs Gosskör och till Ellinor Wiman, kyrkomusiker i Åmål. Utdelningen sker i högmässan i Linköping den 27 mars, då deltagarna i årets nationella barnkörfest medverkar. Stipendiesumman är på 10 000 kronor till barnkör och 7 000 kronor till barnkörledare.

strument. Varje röst är som en pipa i en orgel, och det är jag som ska spela så bra jag kan på mitt instrument. Låter det illa är det inte kören jag ska skälla på. Då är det jag som har spelat dåligt på de pipor som sitter framför mig.

Barn ska få ta plats

Ellinor leder alltså tre barnkörer och två vuxenkörer. I grunden är det inte så stor skillnad, tycker hon.

– Det är ett snabbare tempo och mer rörelse med barn, men själva köriert är egentligen detsamma, att försöka lära ut en sång med vettig text och musik.

Det blir lite pratigt i Ellinors körer ibland, säger hon. Då och då tänker hon att hon ska styra upp det hela lite mer, men så blir det inte.

– Jag tycker om att de får ta plats, att höra vad de tänker.

Ellinor har också skrivit en del musik, både text och melodi. Bland annat har det blivit två skivor med barnkörsånger. Men på senare tid har det bara blivit tonsättningar av fjolårets nyskrivna psalmtexter i Körtjournalen.

– Jag har tonsatt alla och arrangerat dem för min kyrkokör. Kören hade en del synpunkter och till en gjorde en körsångare ett nytt pianokomp. Det är bra med kören, de tors tycka.

När Ellinor tar emot stipendiet i Linköpings domkyrka på Jungfru Marie bebådelsedag har hon sångarna i Himlaliv i närheten. Sedan länge är de anmälda till barnkörfesten.

– Jag blev så överraskad och glad över att få stipendiet. Och ödmjuk, det finns oerhört många andra barnkörledare som skulle förtjäna det.

Marita Sköldberg

Det har jag alltid undrat över ... Fråga experten!

Hej!

Hur ska man egentligen uttala bokstaven *c* i latinska texter? Inte nog med att det skiljer sig åt beroende på vilka bokstäver som är runt omkring, det är dessutom olika traditioner i olika körer. Jag har sjungit i några "vanliga" kyrkokörer, på olika håll i landet, och uttalet skiftar. Finns det geografiska skillnader inom Sverige för latinskt uttal?

Latinläraren svarar

En gång hörde jag en kyrkokör som sjöng på latin och konsekvent uttalade bokstaven *c* som *k*. När jag efteråt frågade varför fick jag svaret att en av koristerna var latinstuderande och hade undervisat sina körkamrater om att *c* skulle uttalas så.

Men stämmer det verkligen? Ja och nej. Koristen hade faktiskt både rätt och fel.

Under antiken uttalades nämligen alla *c* som *k*. Den sjungande latinstudenten hade uppenbarligen studerat klassiskt latin och lärt sig de gamla romarnas uttal.

Men levande språk förändras. Under senantiken och medeltiden, när de kristna texterna skrevs eller översattes, hade *c* framför mjuk vokal (*a*, *e*, *i* och *y* samt diftongerna *ae* och *oe*) förmjukats.

Genom kyrkohistorien har man i olika delar av Europa anpassat det latinska uttalet efter sitt eget språks principer. En svensk, liksom en engelsman och fransman, skulle för ordet *coeli* ("himlarna") säga "seli", medan det för en tysk blir "tsöli" och för en italienare ungefär "tschäli". Framför hård vokal (*a*, *o* och *u*) har *k*-uttalet behållits, som i *cum* ("med") och *peccata* ("synder"). Det är likadant i alla traditioner.

Vissa musikutövare hävdar renlärt att man bör uttala latinet enligt bruket för det land i vilket verket har uppkommit. En mässa på latin komponerad av Bach bör alltså uttalas enligt tysk tradition, medan en dito av Poulenc bör ha franskt uttal. Med den ambitionen har jag själv varit med om att instudera en mässa av Mozart.

Det blev dock inte så mycket med det tyska latinuttalet. Protesterna från kören blev för starka! Det fanns ett motstånd mot att sjunga "tsöli" när det stod *coeli* eller för den *delen* "destsendit" för *descendit* ("steg ned"). De flesta tyckte att

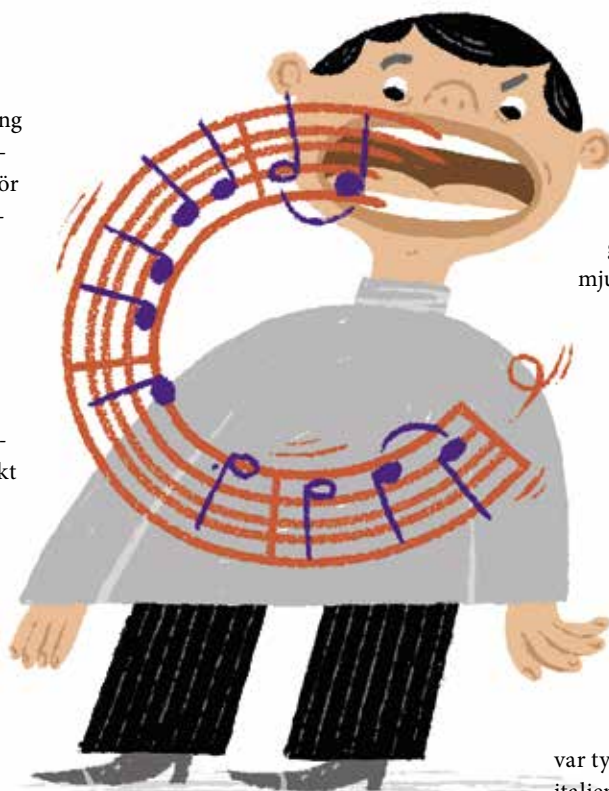

Illustration: Saga Bergebo

det kändes ovant och onaturligt. Det lät fel och konstigt och tog för mycket tid av inläringen. Av estetiska och praktiska skäl röstades därför det tyska uttalet ner, till förmån för det italienska.

Och det är just det italienska uttalet som är det vanligaste. Det valet kan man alltid försvara, då kyrkolatinet ju har sitt centrum i den romersk-katolska kyrkan i Vatikanstaten.

I den italienska traditionen sjunger man *c* som *tsch*, "tschäli" för *coeli* och "deschen-dit" för *descendit*. Samma uttal gäller för dubbeltecknat *c* framför mjuk vokal, såsom i *accepit*, "atschepit" ("mottog"). Jämför med svenskan, engelskan och tyskan som här uttalar *cc* som *x*, *axepit*, precis som man uttalar det i *acceptera* respektive *accept* och *acceptieren*.

Hur uttalar man alltså latinets *c*?

Det går inte att upprätta en regel en gång för alla. Man får helt enkelt välja tradition. Om man skall sjunga en latinsk mässa av Mozart kan man förslagsvis välja det tyska uttalet med hänvisning till att verkets upphovsman var tyskspråkig. Eller så föredrar man det italienska. En svensk kör kan dessutom alltid motivera ett svenskt uttal.

Vilken tradition man än väljer bör man sträva efter att vara konsekvent, så att man inte blandar uttalen. Lycka till!

Martina Björk, latinlärare och kyrkomusiker, Lund

Ställ din uttalsfråga!

Går du också och funderar över hur något ska uttalas när ni sjunger i kören? Det kan handla om svenska eller något annat språk. Vi söker upp experten. Mejla din fråga till kj@sjungikyrkan.nu eller skicka på post till Körtjournalen, Citronvägen 69, 741 31 Knivsta.

Kyrkomusiker

Musiken är en viktig del i kyrkans arbete – helgdag som vardag. Kantorn ingår i arbetslaget tillsammans med präst, diakon, församlingspedagog med flera.

Att arbeta som kantor innebär att spela, leda körer, undervisa samt administrera och utveckla församlingens musikaliska verksamhet.

Efterfrågan är stor på utbildade kantorer, välkommen att utbilda dig till detta inspirerande yrke.

För att få behörighet för kantorstjänst i Svenska kyrkan behövs:

- Tvåårig kyrkomusikalisk utbildning på folkhögskola/högskola.
- 20 veckors pastoralteologisk kurs som läses antingen vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut i Uppsala eller Lund, eller integreras i fackutbildningen vid folkhögskola.

Tillsammans leder dessa utbildningar till Kyrkomusikerexamen på C-nivå.

Sista ansökningsdag är 1 april 2022

www.svenskakyrkan.se/yrken

UTBILDNING GES VID FÖLJANDE SKOLOR

GEIJERSKOLAN

Tel: 0552-302 50
E-post: info@geijerskolan.se
www.geijerskolan.se

HJO FOLKHÖGSKOLA

Tel: 0503-323 00
E-post: helena.ambertson@hjofohskola.se
www.folkhogskolan.com

MELLANSELS FOLKHÖGSKOLA

Tel: 0661-65 44 00
E-post: info@mfhs.se
www.mfhs.se

OSKARSHAMNS FOLKHÖGSKOLA

Tel: 0491-76 81 00
E-post: robert.ohman@ofhsk.se
www.oskarshamnsfolkhogskola.se

SVENSKA KYRKANS UTBILDNINGSinSTITUT

Tel: 018-16 97 75
E-post: utbildningsinstitutet@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet

Svenska kyrkan

KYRKOMUSIK SYMPOSIUM 2022

MED KYRKAN SOM KLANGBOTTEN

16-18 september 2022, Uppsala

Välkommen till tre dagar fyllda av konserter, seminarier, workshops och gudstjänster! Läs mer om programmet och anmäl dig här:

kyrkomusiksymposium.se

sensus

Svenska kyrkan

Dag Lindberg i Söderledskyrkan i Farsta där han verkar som präst.

Melodi gick genom feberdimman

Sedan Dag Lindbergs text Låt oss få höra publicerades i Kyrkokörjournalen för ett år sedan har han börjat sjunga i kör. Men den tonsättning han valt ut för tidningen är en typisk församlingssång.

Dag Lindberg fick nio tonsättningar av sin passionstext efter att den publicerats i Kyrkokörjournalen nr 2 i fjol. Den från Per Anders Sandgren kom ett bra tag efter de andra.

– Jag fick den eländiga covidens och låg febrig när hans tonsättning kom. Den gick väl förbi alla spärrar. Och den höll även när jag blev frisk, berättar Dag.

– Melodin har en skön enkelhet som passar till texten och den är lätt att sjunga. Den går i någon slags nordisk vistradition, det finns en lätthet.

Dag använde tonsättningen i somras i en kvällsmässa i Söderledskyrkan i Farsta, där han arbetar som präst. Han tyckte att den landade väl. Under årets faste- och passionstid planerar han att den ska sjungas igen. Fastetiden innehåller många tillfällen för församlingssång, så kanske kommer en eller ett par till av tonsättningar att användas.

– Alla hade kvalitet. Många hade

passionskänslan, men en var i en engelsk triumfatorisk stil med mycket glädje. Där blev jag överraskad, men det funkade också.

Flera körarrangemang

Några av tonsättarna har även skrivit körarrangemang till sina melodier och Dag vet att åtminstone ett par har använts i tonsättarnas lokala sammanhang.

– Det är jätteroligt att den kan användas i kör också. Kanske kan jag smyga in den i Vitabergskören, om jag får något körarrangemang.

Vitabergskören är den kör som Dag gick med i under hösten. Den finns i Sofia församling i Stockholm där Dag bor och där han arbetade under många år. Han hade tänkt börja sjunga i kör länge, och nu blev det av. Skälen är desamma som för körsångare i allmänhet.

– Dels en längtan att sjunga, sen är det socialt också. I vår ska vi göra Per Harlings *Ett hoppfullt requiem*.

Psalmskrivandet har Dag fortsatt med i den psalmgrupp som han är med i, där tonsättare och textförfattare skriver tillsammans (se artikel i Kyrkokörjournalen nr 6/2021). Han har för avsikt att samla ihop några av sina psalmer och skicka in

”Melodin har en skön enkelhet som passar till texten och den är lätt att sjunga.”

till Svenska kyrkans psalmsamling som pågår under året, däribland Låt oss få höra med Per Anders Sandgrens tonsättning.

Lukaspassion som hörspel

Drama, inte minst passionsspel, har Dag ägnat sig mycket åt genom livet. I år görs ett av hans tidigare passionsspel om till hörspel: *Händelserna* från 2018, som följer Lukasevangeliet. I slutet av mars läggs det upp på Farsta församlings hemsida. Där finns redan fjolårets hörspel *Getsemane*, som Dag skrev utifrån Markus evangelium, liksom förfjolårets *Blod och dröm* utifrån Matteus.

Under mars ger Dag också ut sina fyra passionsspel från de senaste åren – ett för varje evangelium – i bokform.

– Sen tänkte jag att jag ska vila lite från passionsspel ... Jag har börjat skriva haiku-dikter utifrån kyrkoåret, sånt är mitt huvud fullt av nu.

Text och foto: Marita Sköldbberg

Låt oss få höra

Text: Dag Lindberg

Musik: Per Anders Sandgren

Dm Em/D Bb/D A sus A
Låt oss få hö - ra i dunk - let, i vän - dan den

Bb F Gm A sus A
him - mel - ska to - nen som ald - rig för - stum - mas som

Am7 Gm7 Fmaj7 A7/E A
ska - par, be - fri - ar av nåd vå - ra liv, som

Bb F A A7 Dm
ska - par, be - fri - ar av nåd vå - ra liv.

2. Låt oss få känna i kroppen, i själen
det himmelska löftet som aldrig har upphört
som verkar och fullgör fast allt känns förbi,
som verkar och fullgör fast allt känns förbi.

3. Låt oss få smaka i hungern, i öknen
det himmelska brödet som bakats av nåden
som mättar den längtan som äger vår värld,
som mättar den längtan som äger vår värld.

4. Låt oss få ana i världen, i natten
det himmelska ljuset som alltid ska stråla
det ljus som är Kristus som leder oss fram,
det ljus som är Kristus som leder oss fram.

Per Anders Sandgren är sedan nio år kyrkoherde i Svenska kyrkan i Norge, med placering i Svenska Margaretakyrkan i Oslo. Han känner sig mycket lyckligt lottad med god församlingssång i ett aktivt gudstjänstliv. Foto: Lars Flöde

Per Anders Sandgren: ”Jag har min glädje i tonspråket”

Det finns många präster som skriver psalmtexter. Men kyrkoherden i Svenska kyrkan i Norge, Per Anders Sandgren, skriver inga psalmtexter. Han tonsätter dem. Bland annat Dag Lindbergs Låt oss få höra.

Per Anders Sandgren har sjungit i kör sedan barnsben – numera i en traditionell akademisk manskör i Oslo. Han gick musikgymnasium och att bli musiker var en alternativ framtidsväg. I stället blev det präststudier, men under tiden ledde han studentkör och skrev musik.

– Jag började med ett projekt att skriva en ny tidegärd – det var ungdomligt storhetsvansinne, säger Per Anders och skrattar.

Sedan hände mycket annat i livet, såsom prästjänster i bland annat Visby och Australien, och tonsättandet låg länge i träda.

Men för snart 15 år sedan fick Per Anders hustru Kristina S Furberg honom att återuppta musikskapandet. Hon hade skrivit lyrik länge och samarbetat med ”riktiga kompositörer”, som Per Anders uttrycker det. Men en del psalmtexter skrev hon utan plan och utan kompositör i åtanke. Per Anders började titta på dem.

– Det blev en nytändning och sedan har jag skrivit mycket. Det är både avkoppling och att vi gör något tillsammans. Vi tänker psalm.

För drygt tio år sedan tog de två initiativ till Psalmportalen, som numera ligger under Wessmans musikförlags paraply.

Där finns många av deras psalmer, men också psalmer av en mängd andra tonsättare och författare. Utöver Psalmportalen har Per Anders inte gett ut någon musik.

– Det jag har visat för andra är psalmer och de blir inte utgivna.

En tonsättning i veckan

Grunden till att Per Anders skriver musik är kärleken till församlingssången.

– Det är jättelustfyllt, framför allt att få sjunga psalm. Jag blir gripen av detta att gemensamt sjunga in tro genom församlingssången.

Men texter har han aldrig skrivit.

– Jag har min glädje i tonspråket.

Och mycket tonspråkande blir det, han snittar med en tonsättning i veckan. Kristinas förråd av psalmverser är oändligt, hävdar han.

Nu går de igenom sina psalmer för att skicka in bidrag till Svenska kyrkans psalminsamling som pågår under 2022.

Per Anders tror att de kommer att skicka in kanske 20–30 stycken.

Vid enstaka tillfällen används någon av deras psalmer i de församlingssångsrika gudstjänsterna i Svenska Margaretakyrkan, där även Kristina jobbar, som diakon. Betydligt oftare testas de under middagsbönerna med personalgruppen. Någon av de tre kantorerna får spela.

– Det är privilegierat att ha det gänget runt sig.

Stilla framåtskridande puls

Det gänget är också de enda som han låtit testa Låt oss få höra. Det är sällan Per Anders tonsätter någon annans texter än Kristinas, men när han läste Dag Lindbergs text i Körtjournalen nr 2 2021 väcktes något.

– Det var något med det där som återkommer: ”aldrig förstummas”, ”aldrig har upphört”, ”alltid ska stråla”. Jag fick en idé och när jag väl hade hittat den stilla framåtskridande pulsen gick det fort att skriva, berättar Per Anders.

Han har tonsatt ytterligare en av texterna i fjolårets psalmtextserie i Körtjournalen, nämligen den i nummer 6, skriven av ”samernas präst” Bo Lundmark.

– Jag hittade en ingång när jag läste om det samiska. Jag använde en hel dag till att lyssna på samisk musik – jag hade inte lyssnat till samiskt tonspråk tidigare. Texten är lokal och speciell att använda utanför det sammanhanget. Men ändå – vad kan vi som inte har en relation till detta göra av det? Det var en lustfylld upplevelse.

Marita Sköldbberg

Nya tonsättningar hela året

Under 2021 publicerade Kyrkokörtjournalen en ny psalmtext i varje nummer. De psalmförfattare som presenterades då väljer i år varsin av de tonsättningar som de fick in. Psalmen publiceras i sin helhet, och tonsättaren intervjuas.

Nr 1: Text: Åsa Hagberg, musik: Mattias Sjöberg

Nr 2: Text: Dag Lindberg, musik: Per Anders Sandgren

Nr 3: Text: Inga-Lill Sjöneby

Nr 4: Text: Jimmy Ginsby

Nr 5: Text: Karin Thorén

Nr 6: Text: Bo Lundmark

Marie bebådelsedag – nio månader till jul

Den 25 mars har namnet Marie bebådelsedag i den svenska almanackan. Det är då exakt nio månader till Jesu födelsedag. Bebådelse betyder förebud och enligt traditionen var det denna dag som Maria fick veta av ängeln Gabriel att hon skulle föda en son som hon skulle ge namnet Jesus. Det är därför en glädjedag som bryter fastan.

Vid 1952 års kalenderreform togs Marie bebådelsedag bort som ledig dag i Sverige och det kristna firandet flyttades till närmast liggande söndag, som då fick namnet Jungfru Marie bebådelsedag. Om påsken infaller tidigt förläggs Jungfru Marie bebådelsedag till söndagen före påsksöndagen.

Källa: Tro och traditioner av Martin Modéus (Verbum 2000)

Barn och vuxna sjunger om Maria

Mariamusiken i Kropps församling i västra Skåne firar tio år den 27 mars. Här sjunger barn och vuxna tillsammans i en musikgudstjänst som brukar locka många till kyrkan.

– Ett par år har det varit nästan lika mycket folk som till jul, säger Carolina Tholander, sång- och körpedagog i Kropps församling öster om Helsingborg.

De två senaste åren har Mariamusiken på Jungfru Marie bebådelsedag varit inställd, men nu ser tioårsjubileet äntligen ut att bli av. I år byter musikgudstjänsten emellertid plats, till Frillestads kyrka. Det är Kropps församlings största – av sju – och den som har blivit församlingens ”musikkyrka”, där de flesta konserter förläggs.

I år precis som alla år sedan starten 2011 är det Kropps vokalsemble och barnkörerna Lövsångarna och Lövmix medverkar i tioårsfirande Mariamusiken på Jungfru Marie bebådelsedag. Bilden är från tidigare år. Foto: Olof Thulander

Kropps vokalsemble och barnkörerna Lövsångarna och Lövmix medverkar i tioårsfirande Mariamusiken på Jungfru Marie bebådelsedag. Bilden är från tidigare år. Foto: Olof Thulander

arrangemang till de olika Mariasångerna för just barn- och vuxenkör, cello, flöjter och piano/orgel.

– Han har också gjort en egen tonsättning av ”Ängels besök hos Maria”, berättar Carolina. Det är en lite större sak. Den är skriven för solist, barnkör, vuxenkör och stråkkvartett, men anpassad för våra instrument. Den skrev han redan 1996.

Solsken och våfflor

I Mariamusiken ingår också några vårsånger, som till exempel Georg Riedels Vi är blommor. Och efter gudstjänsten, som är tidigt på eftermiddagen, brukar våren välkomna alla ut från kyrkan.

– Det ska man kanske inte säga, men faktum är att det alltid har varit fint väder när vi har haft Mariamusiken, säger Carolina. Solen brukar skina, även om det kan vara blåst.

Hon vet det bestämt, för efteråt är det våffelservering på kyrkbacken och den har aldrig behövt flytta in. Husmor, husfar och ideella gräddar våfflor till alla medverkande och besökare. Våfflorna är ett viktigt bidrag till helheten, tycker Carolina.

– Det är ett mysigt koncept – vi sammanför vuxna och barn, Olof har skrivit fina arrangemang och sedan får man sin våffla.

Marita Sköldberg

70 medverkande

Två flöjtister och en cellist är också traditionsenligt med i konserten. Carolina leder körerna med totalt omkring 70 körsångare och sjunger även solo, medan Olof trakterar piano och orgel. Körerna sjunger både var för sig och tillsammans och körsången varvas med solosång, instrumentalstycken och textläsning.

– Tillsammans blir det en fin musikgudstjänst.

Delar av repertoaren återkommer från år till år, annat byts ut. Olof har skrivit

Jungfru Marie bebådelsedags gudstjänst

Temat är Guds mäktiga verk. Den liturgiska färgen är vit med byte till violett/blå efter kl 18. På altaret står sex ljus samt vita liljor. Årets bibeltexter är GT Mik 5: 2–4, Ep Rom 4: 18–21, Ev Luk 1:26–38, alt Luk 1:39–45.

Marie bebådelsedag

– Ave Maria och Magnificat

Ave Maria och Magnificat tillhör de mest tonsatta texterna genom tiderna. Båda återfinns i evangeliebokens bibeltexter för Jungfru Marie bebådelsedag, från Lukasevangeliets första kapitel.

Ave Maria (Var hälsad Maria) är en av de mest brukade bönerna inom katolska kyrkan. Den är en sammansättning av ängeln Gabriels första ord till Maria, Elisabeths välkomsthälsning till sin kusin Maria när denna kommer på besök samt en bön till Maria. Elisabeth väntar också barn – Johannes Döparen. Hennes

saligprisning av Maria finns i andra årgångens alternativa evangelietext.

I tredje årgångens alternativa evangelietext fortsätter texten med det som kallas Magnificat, Marias lovsång, och som inleds med Marias ord ”Min själ prisar Herrens storhet”. Marias lovsång är också en av de tre nytestamentliga cantica som återkommer dagligen i tidegården (läs mer i Körtjournalen nr 1). Den sjungs i den tidiga kvällsbönen vesper.

Löfbergs Magnificat uruppförs i gott sällskap

Maria Löfbergs verklista är lång. Hennes senaste Magnificat uruppförs den 27 mars i Varberg. Foto: Karin Linde/Don't Blink

Det är svårt, anser kompositören Maria Löfberg själv om det Magnificat som ska uruppföras i Varbergs kyrka på Jungfru Marie bebådelsedag. Verket är en vidareutveckling av ett kortare stycke för solo och piano.

Två år försenat kommer Maria Löfbergs halvtimmeslånga Magnificat att uruppföras av Varbergs kammarkör den 27 mars. Verket skrevs redan 2019.

– Jag fick en storartad beställning på ett verk på en halvtimme för samma besättning som för Bachs Magnificat (SSATB, fyra solister och orkester). Det ska göras i samma konsert som just Bachs Magnificat och Magnificat av Pärt. Jag fick skriva hur svårt jag ville. Det är högt, och rätt svårt helt enkelt. Jag tror inte att jag sitter högst upp på favoritlistan hos förstasopranerna i Varbergs kammarkör ...

När Maria fick beställningen hade hon nyligen skrivit ett kortare Magnificat för solist och piano med den svenska texten, Min själ prisar.

– Den var bra, det fanns så mycket att bygga på, så jag utvecklade idéerna från den i det här verket.

Kommer och lyssnar

På Jungfru Marie bebådelsedag den 27 mars leder Maria först sin motettkör i en ekumenisk mässa i Falkenberg kyrka, där hon är kyrkomusiker. Men klockan 18 kommer hon att sitta i bänken i Varbergs kyrka, när det är dags för konserten Magnificat x 3 med Varbergs kammarkör under ledning av Gunno Palmqvist.

– Det är alltid roligt att komma och lyssna när min musik framförs, för jag vet aldrig hur det ska låta. Jag lämnar ifrån mig musiken och sen har jag inte så mycket synpunkter. Andra får tolka den på sitt sätt.

Maria Löfbergs nya Magnificat, som helt håller sig till den latinska texten, finns inte utgivet på förlag, men går att få tag på genom Svensk Musik.

Maria tror inte att verket kommer att framföras särskilt många gånger, dels eftersom det är så svårt, dels eftersom

nya större verk överhuvudtaget sällan framförs, enligt hennes erfarenhet. För några år sedan skrev hon och textförfattaren Bertil Murray, som hon samarbetat mycket med, en Lukaspassion som också gavs ut (Noteria förlag). Maria tycker själv att den är bra och den kräver inte mycket resurser, men den har bara gjorts en handfull gånger.

– Jag tror att det finns mycket musik som bara ligger, för folk vet inte om att den finns. Det är svårt att få den här typen av musik känd.

Allt kan inspirera

Maria har skrivit flera Magnificat tidigare, liksom några Ave Maria. Hon säger att i princip vad som helst kan inspirera henne till att skriva musik, inklusive berättelsen om Maria, som får ett uppdrag hon först inte tror sig om att kunna utföra.

– Det här ”jag tror inte att jag klarar det, men jag gör det ändå” – det är ett otroligt inspirerande tema.

Marita Sköldbberg

Tolv Ave Maria i samma konsert

I Enskede kyrka blir det en hel konsert med bara Ave Maria på Jungfru Marie bebådelsedag. Tolv olika tonsättare finns representerade, inklusive David Åberg, körledare för Enskede kammarkör, som genomför konserten helt á cappella.

– Jag vill ofta hitta en tydlig programidé. Bland annat för att avskärma för mig själv, för det finns så mycket musik man vill göra, förklarar David Åberg idén med en konsert med Ave Maria genom seklerna.

Det blir tolv körversioner av Ave Maria, plus den gregorianska melodin. Körkompositionerna är från 1800–2000-tal, med undantag för den nederländske kompositören Jakob Arcadelts version från 1500-talet. Den nyaste tonsättningen är David Åbergs egen.

– Som tonsättare finns det några texter som jag känner att jag vill skriva musik till, Ave Maria är en av dem. Min tonsättning har ingen naturlig dur-moll-tonart, man ska känna att det är någorlunda nytt, men det är ändå överkomligt att sjunga.

Ave Maria-konserten skulle ha gjorts redan i mars 2020, och David skrev sitt Ave Maria till den. Men konserten blev inställd och uruppförandet skedde i stället på Musikhögskolan i Stockholm i höstas. Nu är första gången som Enskede kammarkör framför stycket.

Latin och kyrkoslaviska

Alla Ave Maria i konserten är på latin, förutom Sergej Rachmaninovs Bogoroditse Devo, som efter körens önskemål sjungs på kyrkoslaviska. Allt är á cappella. Det lär bli en stillsamt vacker konsert.

– Av naturliga skäl är det svårt att hitta ett fartigt stycke med den här texten. Det är en bön, så oavsett århundrade blir det ett ömt tillbedjande. Det är mycket takt, eller med punktering, säger David och demonstrerar genom att recitera med ackompanjemang av fingerknäpp.

Ett stycke sticker dock ut, det av den finländske tonsättaren Jaakko Mäntyjärvi. Enbart herrarna sjunger medan damerna mumlar.

– De ska tänka sig att de står som ryska gummor med sjalett och radband, säger David.

Flera av tonsättningarna är skrivna på 2000-talet, däribland ett av Maria Löfberg och ett av Henrik Dahlgren som är född så

David Åberg är kyrkomusiker i Enskede kyrka, där han på Jungfru Marie bebådelsedag leder Enskede kammarkör i en konsert med enbart Ave Maria-tonsättningar.

sent som 1991.

– Han skrev den när han hade drabbats av skrivkramp. Han gick tillbaks till grunden och skrev mycket enkelt. Det här är hans sista av tre latinska hymner, det är jättefina små saker.

Skriver motetter

Också David drabbas ibland av tanken att han inte längre kan skriva musik. I år har han gjort som Henrik Dahlgren och gått tillbaka till grunden. Han skriver enkla motetter till de söndagar då han tjänstgör i gudstjänsten. Åtta stycken är planen under vårterminen.

David har alltid kör med sig i gudstjänsten i Enskede – kammarkören liksom hans andra kör, vokalensemblen Ars Longa, är indelad i mindre ensembler som turas om att sjunga. Men på konserter sjunger hela kören.

När David fick idén till Ave Maria-konserten började han med att leta i notbiblioteken på jobbet och hemma. Körens repertoarråd kom också med förslag. David hade en gedigen lista och fick välja bort över hälften av förslagen. Han har svårt att utse en enda favorit bland dem som han valde.

– Det skiftar ju, förstås, säger han, funderar ett tag och fortsätter:

– Men Gottfrid Bergs Ave Maria – när mina föräldrar gick på musikhögskolan på 1960-talet sjöngs det mycket. Det sjungs inte mycket nu, men det är väldigt bra.

Text och foto: Marita Sköldberg

Marie bebådelsedag – våffeldagen

Uttrycket vår fru är en gammal hederstitel på Jungfru Maria och vårfrudagen ett annat namn för Marie bebådelsedag. Det språkliga steget från vårfrudagen till våffeldagen är inte särskilt långt. Exakt när våfflorna kom in i bilden är svårt att avgöra men det rör sig åtminstone om 1800-tal.

Våfflor var lämplig vårfrudagsmat också av ett annat skäl. Hönsen värper mycket ägg vid denna tid. Men ägg var inte tillåtna att äta under fastan, så att tillfälligt bryta fastan med våfflor under glädjedagen Jungfru Marie bebådelsedag passade bra.

Våffeldagen äger alltid rum 25 mars, oavsett veckodag.

Källa: Tro och traditioner av Martin Modéus (Verbum 2000), isof.se

Körgubbarna serverar våfflor i Vittinge

I Vittinge kan det bli dramatiskt på Jungfru Marie bebådelsedag. Slip-sar har fastnat i vispar och elen slag-its ut av alla våffeljärn. För efter kyrkokörens sång i gudstjänsten är det dags för basar och tenorer att servera våfflor.

Traditionen att Vittinge kyrkokör sjunger i gudstjänsten på Jungfru Marie bebådelsedag är troligen gammal. Men kanske inte lika gammal som den 99-åriga kören, eftersom den startade som hembygdskör.

Våffeltraditionen har nog 20–25 år på nacken, tror Anders Johansson, en av basarna i kören. Han är bonde och har möjlighet att ta en paus från jobbet en snöglöppig vardagsförmiddag. Vi träffas i Vittinge församlingshem i västra Uppland tillsammans med kyrkvaktmästare Kicki Wappsell.

Båda har 15–20 års perspektiv i församlingen och berättar hur det går till på Jungfru Marie bebådelsedag. Först sjunger kören i gudstjänsten i Vittinge kyrka.

– Det kan variera lite vad vi sjunger, men det är traditionella Mariasånger förstås, säger Anders.

– Sen springer gubbarna hit och gräddar våfflor, fortsätter Kicki.

Hon har förberett med grädde, sylt och våffelsmet, men resten är upp till gubbarna.

– För några år sedan när vi vispade grädde var det någon som fastnade med slipsen i vispen, säger Anders och skrattar. Vi brukar ju ta med flera våffeljärn och

något år hade vi så många så elen gick.

Fyra dubbeljärn brukar dock fungera. Uppskattningsvis blir det 70–80 våfflor.

– Det brukar ta ett bra tag innan vi kommer ikapp efterfrågan, säger Anders. Men det är en bra sak, för folk vill ju sitta och prata.

Det är bara gubbarna som gräddar. Damerna minglar. Hela kören sjunger några sånger även under våffelsamlingen. Fikaavgiften är frivillig och pengarna brukar gå till Act Svenska kyrkan.

Gudstjänst och raggarbilar

Jungfru Marie bebådelsedag är inte enda gången det serveras våfflor här. Sedan 2006 firas ”Fest i Heby” under ett tiotal sommarkdagar fulla av evenemang runt om i kommunen. Vittinge församling hakar på och under flera dagar är det våffelcafé i församlingshemmet. Men då får Kicki klara sig utan gubbarna i kyrkokören.

Oavsett om det blir Fest i Heby i sommar planerar Vittinge församling för en kyrkvecka. Gudstjänster och guidningar

Det är herrarna i Vittinge kyrkokör som står för våffelservingen på Jungfru Marie bebådelsedag. Här är en bild från tidigare år.

Foto Inga-Britt Thalín

i den medeltida kyrkan kombineras med Barnens dag och 50-talsafton, då hela området är fullt av raggarbilar.

– Jag tror att vi har varit 700 personer som mest, säger Kicki.

I Vittinge församling ingår två samhällen – Morgongåva och Vittinge – men kyrkan och församlingshemmet ligger på landet, fem kilometer från båda. Detta är gammal kulturbygd. En bygd som Anders Johansson är väl förankrad i. Han började sjunga i kör för närmare 20 år sedan, när förrförrförra kantorn i församlingen startade ”Vi som inte kan sjunga-kör”.

– Men sen blev jag utsparkad därifrån

Takmålningarna i Vittinge kyrka har Albertus Pictor-bakgrund. Bland annat finns här en rad bilder från Marias liv – berättelserna kommer från den nytestamentliga apokryfskriften Jakobs protevangelium. Högt upp i bilden syns Marie tempelgång och Trolovningen mellan Maria och Josef. En utförlig artikel skriven av Christer Åsberg finns i boken Vittinge kyrka 700 år (Vittinge pastorat 2009).

Anders Johansson är bas i Vittinge kyrkokör och Kicki Johansson kyrkvaktmästare och husmor.
Foto: Marita Sköldberg

för att jag sjöng för bra, berättar Anders som sedan dess är med i Vittinge kyrkokör.

Hemma hade han sjungit en hel del, men aldrig i kör.

– Det är så roligt, jag kan inte fatta att jag inte började i kör tidigare!

Livlig körverksamhet

När Anders började var de bara ett dussin personer i kyrkokören, han var en av tre herrar och medelåldern var hög. Nu är de omkring 30, varav tio herrar, och de yngsta är bara några år över 20. ”Vi som inte kan sjunga” bytte snart namn till Sångkraft, och dit kommer det också nya sångare.

– Vi brukar ha barn- och ungdomskör också, den ska komma igång igen snart, berättar Kicki.

– Det är en av de fantastiska sakerna med vår församling, jag är jättestolt över vår körverksamhet, säger Anders.

Kyrkokören sjunger inte bara i kyrkan utan även tillsammans med andra körer, på bröllop, julmarknader, sista april, nationaldagen.

– Vi har sagt som så att det är ett bra sätt att visa upp kyrkan, säger Anders. Kanske är det det som har burit frukt så att folk har sökt sig till kören.

Marita Sköldberg

Repertoartips

Ave Maria av Gottfrid Berg (SATB, ingår i samlingen Tre latinska hymner, Eriks Förlaget)

Ave Maria av Giulio Caccini, arr Lars Hernqvist (SAB, Gehrmans)

Ave Maria av David MacIntyre (SSSAAA, Cypress Choral Music)

Ave maris stella av Javier Busto (SATB, Gehrmans)

Ave maris stella av Edvard Grieg (SATB, Gehrmans)

Den kristna vägen, musik Lars Åberg, text Martin Lönnebo (SA, Wessmans)

En ängel med vingar av ljus, musik Nadja Eriksson, text Åsa Hagberg (SSA, Gehrmans)

Himlen har du fyllt med sång, musik Ola Gjeilo, sv text Per Olof Nisser (SATB+solo, Gehrmans)

Magnificat, arrangemang från ”Fourteen ancient Fauxbourdons” (SATB, Nordiska Musikförlaget)

Magnificat av Giovanni Battista Pergolesi (SATB, Walton music)

Maria av Per Harling, arr Anders Nyberg (SATB, Utryck)

Maria Guds lilja, musik Georg Riedel, text Sylvia Mård (SA, Gehrmans)

Marias vaggsång, musik Max Reger, text Martin Boelitz, övers Evelyn Lindström (SSA, Gehrmans)

Mariavise, musik Trond Kverno, text Børre Knudsen (SATB, Sveriges Körförbunds förlag)

Minns du Maria, musik Georg Riedel, text Christina Lövestam (Solo/SATB, Gehrmans)

Mitt hjärta prisar Herrens storhet, musik Edward L Larson, sv text Jan-Erik Alfredsson (SATB, Gehrmans)

O Maria, lilla blomman, musik Charles Gounod, text Bo Setterlind (SATB, Wessmans)

Salve Sancta Parens av William Byrd (SATBB, Chester Music)

Var inte rädd, Maria av Sylke Feldhusen (SA, Gehrmans)

Var inte rädd, du lilla Maria av Tomas Boström (Barnkör, ur *Kyrksång* Verbum förlag)

Repertoartipsare:
Mats Bertilsson, Marie Englund Hyllstam, Ulrika Fajermo, Lena Karlsson, Hanna Åberg

Marie bebådelsedag – vårens ankomst

Marie bebådelsedag var förr en större festdag än nu, vilket till stor del hör ihop med att den sammanfaller i tid med vårdagjämningen. Bebådelsedagen uppfattades som en årstidsfest vid övergången mellan vinter och vår. Förr delade man i södra Sverige in året i fyra kvartal som kallades räppar och som utgick från de fyra räppdagarna. Dessa var vårfrudagen (Jungfru Marie bebådelsedag), midsommardagen, mickelsmässan (den helige Mikaels dag) och juldagen. På vårfrudagen inleddes vårfrudagsräppen som markerade vårbrukets början.

Att bebådelsedagen hamnade på 25 mars hänger också samman med att man för länge sedan trodde att världen skapades vid vårdagjämningstiden. När fullkomlighetens Gud skapade världen var dag och natt lika långa, då måste också världens nyskapelse genom Jesus påbörjas vid samma tid.

Källa: Tro och traditioner av Martin Modéus (Verbum 2000)

Foto: Marita Sköldberg

– trandagen

Trandagen är ett uttryck för Jungfru Marie bebådelsedag som har funnits åtminstone sedan 1500-talet i de södra och västra landskapen. Många föreställningar och bruk kopplade till tranan har knutits till Marie bebådelsedag.

I slutet av mars kommer tranorna till södra Sverige. De kommer med den ljusa årstiden, vilket innebar att folk fick gå till sängs innan mörkret fallit. Nu behövde man inte längre använda lyktor eller ljus inomhus för att kunna arbeta. "Tranan bär ljus i säng" var ett talesätt, som på sina håll till exempel kunde innebära att man trodde att om en trana fick se att det var tänt i ett hus skulle huset brinna under årets lopp.

På kvällen – på tranafest – var det på vissa håll viktigt att inte utföra något arbete efter mörkrets inbrott. Enligt en sed skrämdes tranan i säng, enligt en annan kom den med små presenter.

Att "springa trana" innebar att springa barfota ute efter vissa bestämda regler, ibland för att lämna så kallade tranbrev. Brevet innehöll ofta en teckning av en trana. Givaren kastade in det hos mottagaren och gömde sig sedan för att inte bli upptäckt.

Källa: Tro och traditioner av Martin Modéus (Verbum 2000),

isof.se, kalmarsmuseum.se

Foto: Marita Sköldberg

Marie bebådelsedag – kollekt till Kyrkosångsförbundet

På Jungfru Marie bebådelsedag den 27 mars går hälften av kollekten i Svenska kyrkans församlingar till Sveriges Kyrkosångsförbund (SKsf). Förbundet har i flera år delat rikskollekt med Svenska Kyrkans Unga denna dag. Kollekten är direkt riktad till

SKsf:s arbete med barn och unga.

På tacksägelsedagen i oktober går hela rikskollekten till SKsf. Rikskollekterna står för större delen av förbundets intäkter.

Händer på Jungfru Marie bebådelsedag

Många körer är aktiva under Jungfru Marie bebådelsedag. Här finns ett axplock av sådant som händer runt om i landet den 27 mars.

Klockan 11

1. **Linköpings domkyrka:** Högmässa med medverkan av rikskören i Sveriges Kyrkosångsförbunds barnkörfest
2. **Näsby kyrka, Vetlanda:** Mariagudstjänst med Mini- & Mariakörerna, våfflor i Sockenstugan
3. **Rättviks kyrka:** Musikgudstjänst med flickkörfestivalen i Västerås stift
4. **Vittinge kyrka:** Gudstjänst med våfflor. Kyrkokören medverkar och serverar våfflor i församlingshemmet (läs mer på sid 16–17)
5. **Åhus S:ta Maria kyrka:** Gudstjänst med Magnificat av G Pergolesi med Kören Trekvart

Klockan 14

6. **Frillestads kyrka:** Mariamusik. 10-årsjubilerande musikgudstjänst med Kropps vokalensemble, barnkörerna Lövsångarna och Lövmix (läs mer på sid 13)

Klockan 15

7. **Sollentuna kyrka:** Konsert Salve Regina med Laurentii motettkör, bl a A little Jazz Mass av Chilcott
8. **Örnäs kyrka, Luleå:** Konsert Allt har sin tid under solen. Toner och ord på svenska, meänkieli och finska

Klockan 16

9. **Den gode Herdens kapell, Rimforsa:** Mariamusik med kören Rema Röster
10. **Heliga Trefaldighets kyrka, Gävle:** Manskörskonsert med Gävle drängar. Musik av Sibelius och Britten
11. **Strängnäs domkyrka:** Mariamusik med Domkyrkans oratoriekör
12. **Tegs kyrka, Umeå:** Filmmusikmessa med kören Cirrus

Klockan 17

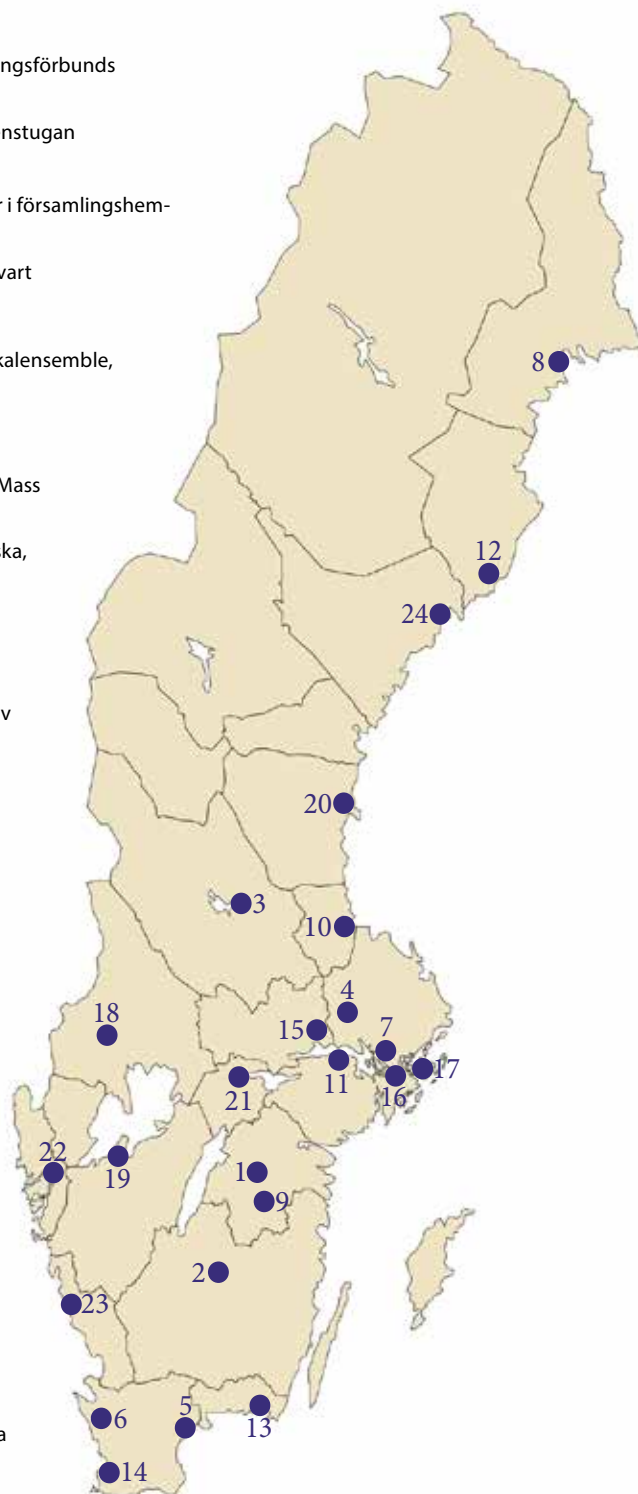
13. **Amiralitetsskyrkan, Karlskrona:** Klassisk musik för unga öron, en konsert för hela familjen
14. **S:t Johannes kyrka, Malmö:** Körs konsert. Johanneskören och stråkorkester framför Magnificat av Kim Andre Arnesen

Klockan 18

15. **Badelunda kyrka, Västerås:** Musikgudstjänst Ave Maria med kören Lux Nova
16. **Enskede kyrka:** Var hälsad Maria, tonsättningar av Ave Maria genom seklerna med Enskede kammarkör (läs mer på sid 15)
17. **Gustavsbergs kyrka:** Musik ur Magnificat och mässa i H-moll av J.S. Bach med Gustavsbergs Vokalensemble
18. **Högeruds kyrka:** Musikgudstjänst med Öhrwalls Mariamusik, med Stavnäs-Högeruds kyrkokör
19. **Mellby kyrka:** Musikgudstjänst, Nova Voces och Mariakören framför sångsviten Gabriel och Maria av John Høybye
20. **Rogsta kyrka, Hudiksvall:** Musikgudstjänst, Mariamusik med Hälsingtuna-Rogsta kyrkokör
21. **S:t Nicolai kyrka, Örebro:** Psalmsöndag, hela kyrkan sjunger. "Du ler emot mig som en mor" – kvinnor i psalmboken
22. **Uddevalla kyrka:** "Stjärna över haven", körs konsert med Uddevalla kammarkör
23. **Varbergs kyrka:** Magnificat x 3 med Varbergs kammarkör i. Magnificat av Bach, Pärt och Löfberg (uruppförande, läs mer på sid 14)

Klockan 19

24. **Arnäs kyrka:** Musikmessa – Barock i mars. Vokalensemblen Cantus framför två kantater av Dietrich Buxtehude

Nu kommer boken om kyrkokörens historia

I sex år har Ragnar Håkanson forskat om den svenska körsångens historia i allmänhet och de svenska kyrkokörernas i synnerhet. I april kommer den 340-sidiga boken om den svenska körsångens uppkomst ut.

Boken *Vi sjunger aldrig på sista versen* innehåller en 14 sidor lång källförteckning. Ragnar Håkanson har plöjt mängder av uppsatser, avhandlingar, biografier, romaner, handböcker, musiktidningar och, inte minst, minnesskrifter från olika körer. Musikalielistan innehåller dessutom 51 sångsamlingar.

Kompositions-, person- och sakregistren är också imponerande, liksom körregistret som innehåller 135 körer. Boken innehåller också ett 40-tal noter, så den som vill göra historiska konserter får god hjälp.

Det är helt enkelt en synnerligen faktaspäckad bok som Ragnar Håkanson har skrivit efter idogt forskande.

Undertiteln *Den svenska kyrkokörens historia* är aningen missvisande, eftersom stora delar av boken inte handlar om just

kyrkokörer. Håkanson börjar från början, redan på Bibelns tid, passerar bland annat 1200-talens kloster och Luthers fäbless för stämsång innan han kommer in på svenska förhållanden. Han börjar på 1100-talet och beskriver bland annat skolgossarnas (djäknarnas) kyrkosång, klockarnas arbetsförhållanden (där åderlätning ingick) och Sveriges psalmböcker (med allt släpigare psalmsång under 1700-talet).

Tar fart i folkrörelserna

Fokus i boken ligger på 1800- och det tidiga 1900-talet. Det var dock inte i Svenska kyrkan som det breda körlivet växte fram. Kyrkan gick kraftgång på 1800-talet, med en kyrkomusik i förfall och en allmän marginalisering när jordbrukssamhället luckrades upp och folkrörelserna fångade människors intresse.

Det är just i folkrörelserna som den omfattande körsången tar fart. Visserligen finns redan från början av 1800-talet manskörer i studentstäder och musikaliska sällskap i många fler städer, men de var för studenter och societet. Arbetar-, nykterhets- och väckelserörelserna välkomnade från mitten av 1800-talet alla till sina många körer. För att stärka identiteten gav de också ut egna sångsamlingar.

Efter en noggrann beskrivning av alla dessa typer av körsammanhang kommer Håkanson in på uppbyggnaden av körer i Svenska kyrkan. Vid förra sekelskiftet ansåg många att Svenska kyrkan befann sig i dödsryckningar. Det var då kyrkokörerna växte fram i snabb takt.

I boken beskrivs ett antal pionjärer, däribland Johann Christian Friedrich Haefner (kanske mest känd för sin koral-

bok 1820) och Johan Dillner (som uppfann siffernotskriften och instrumentet psalmodikon).

Ytterlännäs äldst

Efter en allmän beskrivning av 1800-talets Svenska kyrka djupdyker Håkanson i de äldsta kyrkokörernas arkiv. Ytterlännäs kyrkokör i Kramfors lär vara Svenska kyrkans äldsta ännu verksamma lekmannakör och räknar sitt startår till 1847. Ytterligare några finns kvar sedan 1840-talets slut, men den stora boomen kom några decennier senare.

Det är också då, 1888, som embryot till Sveriges Kyrkosångsförbund startar – en skara präster bildar en kör som utvecklas till Föreningen Kyrkosångens Vänner. Efter Sveriges Kyrkosångsförbunds bildande 1925 uppstår ett starkt samarbete dem emellan, och senare går de samman.

Men Håkanson nöjer sig inte med att beskriva ursprunget till Sveriges Kyrkosångsförbund, utan går igenom alla körförbund i Sverige som bildas från slutet av 1800-talet och framåt.

I kapitlet "Vad sjöng kyrkokörerna?" finns en gedigen genomgång av körernas repertoar under de första decennierna och före registren som totalt omfattar 31 sidor gör Håkanson en sammanfattande reflektion om den kyrkliga körsångens betydelse.

Vi sjunger aldrig på sista versen utges på Wessmans Musikförlag och släpps offentligt under en seminariedag om kyrkokörens historia på Kungliga Musikhögskolan den 20 april. Sista dag för anmälan har dock passerat.

Marita Sköldbberg

Årets S:ta Ceciliapristagare

Ulf Norberg, organist och körledare i Hedvig Eleonora församling, tilldelas årets S:ta Ceciliapris av Stockholms stift. Juryns motivering lyder: "I Ulf Norberg förenas musikalisk höjd och bredd genom bländande virtuoseri, nyfikenhet och en förmåga att i olika sammanhang lyhört hitta just det tonspråk som berör."

– Det viktigaste med mitt arbete är att uppmuntra till sång, säger Ulf till Stockholms stifts hemsida. Både på individuell nivå med körsångarna och i församlingen

i stort. Men också att utveckla musiklivet i Hedvig Eleonora, som också inspirerar andra församlingar och låta den allsmäktige Guden tala till människor genom både konstmusik, pop och visa.

Sankta Ceciliapriset instiftades 1992 och delas ut årligen till någon som på ett förtjänstfullt sätt verkar för kyrkomusiken i Stockholms stift. Årets pris delas ut den 24 september som en del i stiftets kyrkomusikhögtid Jubilate.

Foto: Erik Lundström

Människor i fokus

Körstafett ska ljuda i inlandet

På Valborgsmässoafton inleds Inlandets körstafett i en konsert i Gällivare, som är Inlandsbanans nordligaste station. Stafettpippen lämnas sedan vidare på flera orter i Norrlands och Svealands inland i och med att en kör gästas en annan längre söderut. I en gemensam konsert sjunger båda körerna några sånger var och några tillsammans. Därefter reser värdkören till nästa kör längre söderut.

Stafetten kommer att gå genom Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Härjedalen under 2022 och avslutas i Dalarna och till sist Kristinehamn i Värmland nästa år.

Initiativet till körstafetten kommer från Lena Severin, kyrkomusiker i Näås församling i Jämtland. Hon har också skrivit ett körarrangemang till Lasse Tennanders 1970-talslåt Allt detta orörda vackra, som kommer att sjungas i alla kör-

stafettens konserter.

”Det handlar om att se skönheten och värdet i det liv vi lever (...) Jag skulle genom den här körsatsningen vilja bidra till att lyfta de småskaliga värdena, att livskvalitet finns i överflöd i Sveriges inland och skogs- och fjälltrakter. Att få visa fram allt detta oerhört vackra, och till viss del ännu orörda,” förklarar Lena Severin i projektbeskrivningen.

Körstafetten är ett samarbete mellan Svenska kyrkan, Sensus studieförbund samt kyrkosångsförbunden i de berörda områdena.

Premiärkonserten för Inlandets körstafett äger rum i Gällivare kyrka den 30 april.

AF-stiftelsen firar jubileum

För två år sedan fyllde Anders Frostensons stiftelse Psalm och sång 25 år. Nu äntligen kan jubileet firas, och det görs med en jubileumsdag med boksläpp i Söderleds kyrkan i Farsta den 14 maj. Första delen av dagen består av föreläsningar om psalm för inbjudna gäster. På eftermiddagen övergår firandet i ett offentligt program.

Klockan 16 presenterar Anders Frostensons dotter Karin Lidman Frostenson AF-stiftelsen och dess grundare. Därefter följer boksläpp av boken *Blås på mig ska-parvind! Läsobok om psalm och psalmska-*

pande som ges ut i samarbete med Wessmans Musikförlag (läs mer i *Körjournalen* nr 3/2021) och en konsert där sånger och psalmer framförs av de AF-stiftelsenanknutna Irma Schultz, Jimmy Ginsby och Vokalensemblen Vox Illimitatis under ledning av Mattias Ekström Koij.

Extrastöd från Kulturrådet

Statens Kulturråd betalar i år ut ett extra stöd till de amatörkulturorganisationer som får verksamhetsbidrag. Det tillfälliga stödet syftar till att underlätta återstarten av verksamheten. Till de 340 000 kronor som Sveriges Kyrkosångsförbund (SKsf) tilldelats i verksamhetsbidrag kommer ett tillfälligt stöd på 26 564 kronor. Grundbidraget är på samma summa som i fjol. Då tilldelades SKsf också 220 000 i krisstöd.

Sammanlagt får 21 centrala amatörkulturorganisationer i år dela på knappt tolv miljoner kronor i verksamhetsbidrag inklusive extrastödet. Mest pengar får Amatörteaterns riksförbund, knappt 2,7 miljoner, och Sveriges Körförbund, knappt 2,2 miljoner.

Sveriges Kyrkosångsförbunds största intäkt är en och en halv rikskollekt i Svenska kyrkan. Under 2021 inbringade dessa knappt 1,3 miljoner kronor. Det är 150 000 mer än 2020 och 700 000 mindre än 2019.

Dikten

För Jungfru Marie bebådelsedag
Guds mäktiga verk

*Gläd dig o gläd dig Maria,
du är kvinna så trofast och ren.
Min son ska du föda och vårda
som ett lån ifrån himmelen.*

*Så led mig så led mig då Herre,
den väg som Du menar är min.
Min Josef går också här med mig,
han vet ju att sonen är Din.*

*Välsignad är du Maria,
du heliga kvinna och mor.
För min son, din Jesus Maria,
ger evigt liv till alla som tror*

Luk 1:26-38

Lilian Skattberg
(Ur häftet Tankar kring ett kyrkoår)

Noteria – Din musikhandel på nätet!

Som förmånskund får du rabatt på allt du köper, från alla förlag. Vi har stor sortering av körmusik. Är du inte förmånskund? Kontakta oss så berättar vi mer.

Nyhetsabonnemang skickar vi ut i början av terminen till rabatterade priser. Missa inte våra nyheter!

Vi har både orgel- och körnoter från olika förlag. Vi har webbutik och en riktig, mysig butik med piano i. Boka in ett besök här.

Varmt välkommen!

Noteria Musikhandel

Helge Björns väg 2, 591 78 Klockrike • e-mail: info@noteria.se
www.noteria.se

Uppsala stifts kyrkosångsförbund

Info: Ylva Dahlin,
ylva.dahlin58@gmail.com
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Linköpings stifts kyrkosångsförbund

2 april Workshopdag för körsångare
2022 Mozarts Requiem, övningar från vt 2022
Info arrangemang:
Stiftsmusiker Emil Holmberg,
emil.o.holmberg@svenskakyrkan.se
linkoping.sjungikyrkan.nu

Skara stifts kyrkosångsförbund

23–24 april Ungdomskörhelg i Varnhem
12–15 juni Juniorläger "Skaparglöd" på Flämslätt stifts- och kursgård, Lerdala
Båda anordnas tillsammans med Svenska Kyrkans Unga.
Info: Gunilla Jacobsson,
Gunilla.Jacobsson@slu.se
skara.sjungikyrkan.nu, facebook.com/SkaraStiftsKyrkosangsforbund

Sjuhäradsbygdens kyrkosångsförbund

Info: Peter Bengtsson,
peter.bengtsson@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan-7h.nu

Strängnäs stifts kyrkosångsförbund

7 maj Stiftsbarnkörddag (7–11 år) i Strängnäs.
Avslutas med konsert i Domkyrkan
Info: Magdalena Öhrling,
magdalena.ohrling@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Västerås stifts kyrkosångsförbund

25–27 mars Flickkörfestival, Stiftsgården Rättvik, 13 år och uppåt
14 maj Jubileumsdag Ung kyrkomusik 70+1 år, Rättviks kyrka och Stiftsgården, tjejer och killar 6–13 år
20 aug Inspirationsdag för vuxenkörsångare och körledare på Sjöviks folkhögskola, Avesta
Info Ung kyrkomusik: Anna Kjellin,
anna.kjellin@svenskakyrkan.se
övrigt: Ulrika Jonsson,
ulrika.jonsson@svenskakyrkan.se,
anmälan www.sensus.se/vasterasstift
vasteras.sjungikyrkan.nu

Växjö stifts kyrkosångsförbund

19–20 mars Killkörläger i Söraby
21 maj Barn- och ungdomskörddag, Växjö
19–22 juni Barnkörläger på Klintagården, Öland
Info: Inga-Lill Gustafsson,
inga-lill.gustafsson@svenskakyrkan.se
vaxjo.sjungikyrkan.nu
facebook.com/vaxjoks

Kyrkosångsförbundet i Lunds stift

9 april Årsmöte i samband med Lördagskonserten i Domkyrkan
23 april Barnkörddag, Domkyrkan
7–8 maj Gosskörhelg, Karlskrona
24 sep Röstcoachdag
13 nov Stiftshögtid
Info: Irene Jönsson,
irene8jonsson@gmail.com
lund.sjungikyrkan.nu

Hallands kyrkosångsförbund

28 april Kördag med drag för seniorkörer
19–21 maj 2023 Vuxenkörfest i Halmstad
Info: Birgitta Eliasson,
birgitta.eliasson@svenskakyrkan.se
halland.sjungikyrkan.nu

Göteborgs stifts norra kyrkosångsförbund

26–27 mars Gospelhelg på Åh Stiftsgård med Anki och Magnus Spångberg
3 juni Barnkörläger på Åh stiftsgård
Info: Gun-Britt Marcusson,
gunbrittmarcusson@hotmail.com
goteborgnorra.sjungikyrkan.nu

Karlstads stifts kyrkosångsförbund

Info: Marianne Gustavsson,
tanthedwig@hotmail.com
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Västernorrlands kyrkosångsförbund

28–29 maj Projekt Haydns Skapelsen med repetitioner innan, Sundvall och Kramfors
Info: Anna Larsson,
anna.l.larsson@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Kyrkosångsförbundet Jämtland/Härjedalen

Info: Ingrid Löfgren,
ingrid.lofgren@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Luleå stifts södra kyrkosångsförbund

Info: Ewa Miller,
ewa.maria.miller@gmail.com
luleasodra.sjungikyrkan.nu

Luleå stifts norra kyrkosångsförbund

6 maj Ledardag för barnkörledare, Luleå
7 maj Barnkörddag, Boden
21 maj Övningsdag inför Stiftskyrkosångshögtid
1–2 okt Stiftskyrkosångshögtid, Pajala
Ordf Siv Larsson,
luleanorra@gmail.com
facebook.com/sjungmedlunk

Gotlands Körförbund

Info: Annabritta von Schulman,
annabritta@vonschulman.se
gotlandskorforbund.se

Stockholms stifts kyrkosångsförbund

2 april Årsmöte, Årsta kyrka, föregås av konsert med Bachs Johannespassion i en version för barn och unga
24 sep Uruppförande av Tellus – en sårbar skönhet av Anna-Karin Klockar och Sven Hillert, Kungsholms kyrka
Info: David Åberg,
david.aberg@svenskakyrkan.se
stockholm.sjungikyrkan.nu
facebook.com – Stockholms stifts kyrkosångsförbund

Svenska kyrkans gosskörsförening

26–29 maj Gosskörsfestival i Rättvik
Info: Margareta Raab,
styrelsen@gosskor.se
gosskor.se
facebook.com/
svenskakyrkansgosskorforening

Laurentius Petri Sällskapet för svenskt gudstjänstliv

13–14 maj Gregorianskt dygn i Vadstena
Info: Mattias Lindström,
mattias@lindstrom.be
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Svenska Schützsällskapet

1–2 april Schütz helg i Uppsala. Repetitioner och konsert i Domkyrkan under ledning av Stefan Parkman. Medverkan av sångpedagog. Föredrag och studiebesök på Carolina Rediviva.
Info: Ann-Cristine Lundquist,
anncristine.lundquist@gmail.com
svenskasschuetz.se

Psalto – Kristna Dansgemenskapen i Skandinavien

Info: Carina Holm,
caholm@hotmail.com
psalto.se

Kyrkosångens Vänner i Göteborgs stift

Info: barbro.wiskari@svenskakyrkan.se
sjungikyrkan.nu – Delförbund

Sveriges Kyrkosångsförbund
www.sjungikyrkan.nu
www.facebook.com/SverigesKyrkosangsforbund
 SverigesKyrkosangsforbund

Redaktör och projektledare
 Marita Sköldberg, 070-212 21 66
marita@sjungikyrkan.nu

Förbundskamrer
 Sofia Lindström, 072-727 12 12
sofia@sjungikyrkan.nu

Nationell körpedagog
 Lovisa Kronstrand Alinder, 070-952 41 21
lovisa@sjungikyrkan.nu

Förbundsordförande
 Biskop Åsa Nyström
luleastift.biskopen@svenskakyrkan.se

Styrelseordförande
 Peter Lundborg, 070-644 68 87
peter.lundborg@svenskakyrkan.se

Bankgironummer
 880-0617

Swish
 123 084 5222

Organisationsnummer
 873201-0569

Högmässa med riksbarnkör

Välkommen till Linköpings domkyrka på högmässa **27 mars** kl 11 och lyssna till den stora rikskören i Sveriges Kyrkosångsförbunds Barnkörfest 2022! Kören kommer bland annat att sjunga musik av Agnестig, Elgar och Cederberg-Orreteg.

Psalmsymposium i Sigtuna

Sveriges Kyrkosångsförbund är en av medarrangörerna i ett psalmsymposium som kommer att äga rum på Sigtunastiftelsen **20–21 maj**. Även AF-stiftelsen (Anders Frostensons stiftelse Psalm och Sång) och Svenska kyrkans kyrkokansli står bakom evenemanget, tillsammans med Sigtunastiftelsen, där många av 1900-talets psalmer blev till.

Hjälp för barnkör

Inom ramen för arbetet med sjungande barn som SKSf driver tillsammans med Sensus har två dokument tagits fram, dels en argumentationsguide för barn- och ungdomskörer,

Tid: 7–9 oktober

Ur repertoaren: Adiemus/Jenkins
 Alltid i din hand/Sandström
 Eatnemen Vuelie/Fjellheim

Ur programmet:
 Repetitioner, konserter,
 gudstjänster, workshops,
 festmiddag med öppen scen

Dirigenter:
 Jonas Östlund
 Edward Eklöf

Deltagaravgift:
 från 1200 kr/person

Mer information:
www.sensus.se/korfest
 Anmälan 15 april–1 juni

Rikskollekt

Jungfru Marie bebedelsedag, 27 mars 2022

**"... ingenting är omöjligt för Gud."
 – Luk 1:37**

Vi har alla uppdraget att vara Guds medarbetare, vare sig vi är barn, unga eller vuxna. Dagens evangelium, om hur Gud anförtror den största gåvan av alla, sin Son, till den unga flickan Maria, berättar om det.

Kollekten idag går till Svenska Kyrkans Unga som är en öppen gemenskap av barn och unga som vill upptäcka, dela och växa i tro och ansvar samt Sveriges Kyrkosångsförbund som är Sveriges största körförbund för barn, unga och vuxna.

Svenska Kyrkans Unga och Sveriges Kyrkosångsförbund vill göra det möjligt för barn och unga att särskilt uppmärksammas och räknas med som en viktig del i Svenska kyrkans församlingar.

Idag ber vi om församlingens förbön och vädjar om en god kollekt.

Sveriges Kyrkosångsförbund

Svenska Kyrkans Unga

dels en hjälp för delat ledarskap i barnkör. Dokumenten finns för nedladdning på sjungikyrkan.nu. Samtalsforum om sjungande barn fortsätter också, den **22 mars** äger ett av dem rum. Samtalsforum är ett digitalt personalrum om sång, barn och församling och äger rum på olika veckodagar ungefär en gång i månaden, alltid kl 10–11.15.

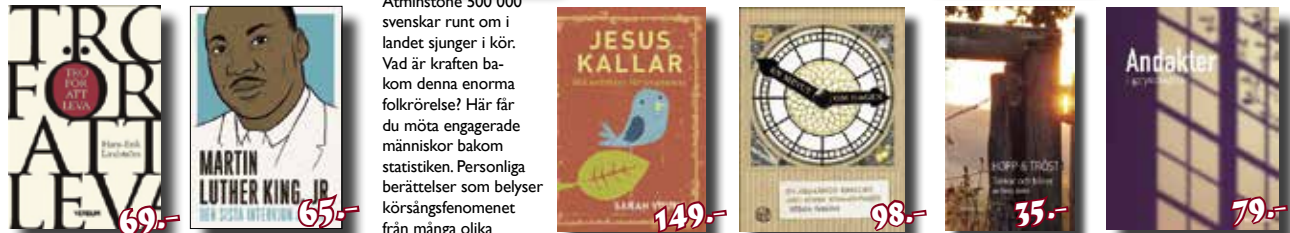
Vuxenkörfester 2023

Om ett drygt år är det åter dags för vuxenkörfester. Körfesten i Halmstad blir under Kristi himmelfärdshelgen **19–21 maj** och den i Umeå **16–18 juni**. Repertoarlistan nås via sensus.se/korfest. Anmälan startar under senhösten.

Vid definitiv eftersändning återsänds försändelsen med nya adressen på framsidan (ej adressidan) till KärJournalen, Gryningsvägen 63, 743 32 Storvreta

REA

Sista veckan!

Musik & teologi är en antologi med bidrag av en rad författare från olika discipliner och yrkesområden, som alla belyser temat musik och teologi utifrån olika utgångspunkter. Några artiklar är översikter, till exempel om Augustinus och om sång och musik i Gamla och Nya testamentet; några är historiska, till exempel vad vi kan lära av Bach, Luther och Rosenius; några är reflekterande utifrån musikerperspektiv, till exempel om musik för olika generationer. Professor Kjell O. Lejon är bokens redaktör. EFS 209 kr **NU 99 kr**

ARKEN

www.arken.se/rea

